

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLII. — Izdan in razposlan dne 16. septembra 1885.

134.

Postava od 27. maja 1885,

ki daje neka ukazila o obēnonevarni rabi raznesilnih tvarin in obēnonevarnem ravnanji z njimi.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó :

§. 1.

Samo z dovoljenjem oblastva je dopuščeno, raznesilne (razpočne, razstrelne) tvarine narejati, v promet dajati, v posesti imeti, v ozemlje, za katero ta postava veljá, vvažati.

Kolikor ne gre za premeno obstoječih postav, izdadó se ukazoma tanja ukazila o podeljevanji oblastvenega dovoljenja in pa varnostno-policijska določila v oziru na raznesilne tvarine.

Ukazoma bode tudi imenovati one raznesilne tvarine, na katere naj se določilo prvega odstavka ne uporablja.

Na vojaško upraviteljstvo in na raznesilne tvarine, katere so predmet državnemu samoterstvu (monopolu), ne uporablja se določilo prvega odstavka. Za le-te poslednjič v misel vzete tvarine veljajo dotični posebni propisi.

§. 2.

Kdor proti temu, kar piše §. 1, brez dovolitve od oblastva prejete kako raznesilno tvarino naredí, v promet dá, v ozemlje, po katerem veljá ta postava, vnese ali v posesti ima, zakriví se s prestopkom ter kazni z zaporom od štirinajstih dní do šest mesecev, in moči mu je poleg tega naložiti še globo (kazen v novcih) od 10 do 300 gld.

S prestopkom se tudi zakriví ter zapade isti kazni, kdor dela zoper prav razglašena varnostno-policijska določila v oziru na take razpočne stvari, na katere se uporablja §. 1, odstavek. 1.

Preiskovanje in odsojanje pristóji sodiščem.

§. 3.

V §. 2 omenjena djanja osnavajo pregrešek, kadar in kjer biva kaj takih okolnosti, katere utegnejo lastnino, zdravje ali življenje koga drugega v nevarnost pripraviti.

Kazen je oster zapor od treh mesecev do treh let, ter je moči z njo združiti še globo od 100 gld. do 1.000 gld.

§. 4.

Kdor — rabeč kako razpočno stvarino za raznesilno (razrivno) sredstvo — lastnino, zdravje ali življenje koga drugega z nakano v nevarnost pripravi, stori hudodelstvo ter se kazni s težko ječo od petih do desetih let, a če je odtod kdo telesno poškodovan ali poškodba lastnine v večji razsežnosti postala, s težko ječo od desetih do dvajsetih let.

Če je djanje bilo vzrok smrti kakega človeka, naj se prisoja težka ječa na vse žive dni. Ako je storivec mogel to posledico predvideti, bodi pokaznjen sè smrtjo.

§. 5.

Ako se je njih več dogovorilo, da hočejo izvesti kako po §. 4 kaznovano djanje, ali pa zedinilo v to, da bi takšna, če tudi posamez še ne določena djanja eno za drugim doprinašali, zakrivé se oni hudodelstva tudi tedaj, če djanje, vedeče k pravemu zvršenju v §. 4 imenovanega hudodelstva, ní bilo započeto, ter se kaznjijo s težko ječo od petih do desetih let.

§. 6.

Kdor raznesilne stvarine ali kako sestavino istih ali kako pripravo za njih uporabljanje naredí, narediti velí, naroči ali v svoji posesti ima, s to namero, da bi z uporabo istih (§. 4) lastnino, zdravje ali življenje koga drugega bodi sam v nevarnost pripravil, bodi drugim osebam omogočil storitev tega hudodelstva, dalje kdor raznesilne stvarine, vedoč, da so namenjene za to hudodelstvo, drugim osebam prepustí, zakriví se hudodelstva ter kaznuje s težko ječo od petih do desetih let.

§. 7.

V slučajih §. 2, odstavka 1, po tem §§. 3 do 6 in kadar se v slučajih §. 2, odstavka 2, raznesilne stvarine pod lažno vpovedjo na odpravo (vožnjo) dadó, izrekovati je v razsodilu propad raznesilnih tvarin, odnosno sestavin in priprav, po tem onih predmetov, ki so bili v napravo istih porabljeni ali namenjeni, brez razločka, naj bodo obsojenčevi ali ne.

§. 8.

Kdor na javnem mestu, ali pred več ljudmi ali v tiskovinah, razširjanih podobah ali pisih h kateremu v §§. 4 in 5 povedanih kaznivih djanj, ali k udeležbi istih nagovarja, ali ta djanja hvali ali opravičuje ali kdor sploh daje navodila, kako naj bi se gori omenjena djanja doprinašala, zakriví se hudodelstva ter kazni s težko ječo od petih do desetih let.

§. 9.

Kdor na verjeten način za katero v §. 4 omenjeno hudodelstvo, da se kje namerja, ali za kako v §. 5 na misel vzeto dogovorjenje ali zedinjenje ali za obstanek djanja gledé hudodelstva označenega v §. 6 zvé o takem času, ko je moči nevarnost (§. 4) odvrniti, ter nalašč (z nakano) opustí, oblastvu le-to ovaditi, ko mu je bilo mogoče podati ovado brez nevarnosti za se, za svojce (§. 216 o. k. z.) ali za one osebe, ki stojé pod njegovim zakonitim okriljem, kriv je hudodelstva tedaj, kadar je bila v nevarnost (§. 4) pripravljena lastnina, zdravje ali življenje koga drugega. Kazen je ječa od šestih mesecev do enega leta in če je v slučaju §. 4 nastopila smrt kakega človeka, težka ječa od enega do petih let.

§. 10.

Kaznjivost hudodelstev, omenjenih v §§^{ih} 4, 5 in 6 mine, kadar krivec sam ob sebi odstane od podjetja in ne zarad tega, ker je bilo odkrito, ali zarad drugih zadržkov, ter se vsaka škoda, katera bi bila iz njegove ali njegovih tovarišev dela nastala, po njem samem ali vsled njegovega oblastvu pravočasno podanega naznanila popolnem odstraní.

§. 11.

Pri obsodbah, ki se ukrepajo na temelji §§^{ov} 3, 4, 5, 6 in 8 te postave, sme se izrekati, da bode obsojenec odpravljen [§. 240, *f*), *g*), *h*) o. k. z.] in da se sme djati pod policijski nadzor.

§. 12.

V onih slučajih, za katere občna kazenska postava ustanavlja ostrejše kazni nego pričujoča postava, uporabljati je ostrejša kazenska določila občne kazenske postave.

§. 13.

Glavna razprava ob obtožbah zarad hudodelstev omenjenih v §§. 4, 5, 6 in 8 spada pred poroto.

§. 14.

Zvršitev te postave je naročena Mojemu ministru notranjih reči in Mojemu ministru za pravosodje.

V Bruku na Litavi, dne 27. maja 1885.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pražák s. r.

135.**Ukaz ministerstva notranjih reči v porazumu z ministerstvom za trgovino in ministerstvom pravosodja od 4. avgusta 1885,**

s katerim se na podlogi postave od 27. maja 1885 (Drž. zak. št. 134) izdajó ukazila v oziru na raznesilne tvarine.

Ministerstvo notranjih reči v porazumu s trgovinskim ministerstvom in z ministerstvom pravosodja ukazuje v zvršbo §^a 1 postave od 27. maja 1885 (Drž. zak. št. 134), dajoče neka ukazila o občnonevarni rabi raznesilnih tvarin in občnonevarnem ravnanji z istimi, takó le:

§. 1.

V oziru na raznesilne tvarine izdani in veljajoči ukazi, se posebno ministerialna ukaza od 2. julija 1877 (Drž. zak. št. 68) in od 22. septembra 1883 (Drž. zak. št. 156), z obrtnimi in varnostno-policijskimi določili za narejanje raznesil in za promet z istimi, ostajajo v moči, v kolikor niso kazenska določila §^a 120 napomnjenega ukaza od 2. julija 1877 bila izpremenjena z določili postave od 27. maja 1885 (Drž. zak. št. 134).

Takisto ostajajo v veljavi tudi ukaz trgovinskega ministerstva od 1. julija 1880 (Drž. zak. št. 79), izdan v oziru na vožnjo razpočnih stvari po železnicah, in dotični dodatki, kar jih je prišlo na svetlo, namreč ukazi od 15. septembra 1881 (Drž. zak. št. 101), od 15. junija 1882 (Drž. zak. št. 70) in od 1. februarja 1884 (Drž. zak. št. 20).

§. 2.

Po §. 1, odstavku 1 postave od 27. maja 1885 (Drž. zak. št. 134) potrebno oblastveno dovoljenje, raznesilne tvarine, t. j. take tvarine, katere se svojo razpočno (eksplozivno) močjo lahko ljudi ali stvari pokončajo ali pokvarijo, narejati, v promet dajati, v posesti imeti ali v ozemlje kraljevin in dežel zastopanih na državnem zboru vvažati, kolikor isto ne pristoji obrtnemu oblastvu, podeljujočemu dotično dopustilo (koncesijo), naj daje politično deželno oblastvo.

To dovoljenje sme se podeliti samo osebam doverja (zaupanja) vrednim in v okolnostih, katere izključujejo nevarnost zlorabljenja, ter je moči oporeči ga, kadar več ne obstojé uveti, pod katerimi je bilo podeljeno.

Kadar gre za dovoljenje obrtnega oblastva, dolžno je obrtno oblastvo po §. 141 obrtnega reda od 20. decembra 1859 (Drž. zak. št. 227) v krajih, kjer biva posebno cesarsko policijsko oblastvo, doprašati le-to oblastvo, predno komu dovoljenje podelí.

Dovolbe, v posesti imeti raznesilne tvarine, katere spadajo pod ministerialna ukaza od 2. julija 1877 (Drž. zak. št. 68) in 22. septembra 1883 (Drž. zak. št. 156), in prevažati jih, podeljujejo se z listinami (dobavnimi knjigami, dobavnimi listi ali dobavnicami, spremnicami), ki so propisane v teh ukazih in zlasti v ukazu od 22. septembra 1883.

Dediči (jerbi), ki prihajajo v posest raznesilnih tvarin, naj brez odloga poprosijo za potrebno dovoljenje oblasti.

Ako jim se dovoljenje ne podeli, dolžni so izpolniti, kar jim oblastvo iz ozirov na varnost zaukaže.

§. 3.

Od določila § 1, odstavka 1 postave od 27. maja 1885 (Drž. zak. št. 134) izimljejo se na podlogi odstavka 3 istega paragrafa:

1. V zažiganje pri puškah služeče raznesilne tvarine, ki so podelane v dotičnih zapalnih pripravah (strelne kapice, zapalnice, zapalne kroglice, zapalne priprave za tulce patronam);

2. gotove patrone za puške, kolikor pri teh pod 1 in 2 imenovanih stvaréh ne gre za dovoljenje obrtnega oblastva, narejati in prodajati jih ali za spremnice po ministerijalnem ukazu od 11. februarja 1860 (Drž. zak. št. 39) pri vožnji takih stvari potrebne;

3. železnocestni signali, kolikor gre za posest železnocestnih podjetij;

4. po obrtniško narejene stvari zabavnega ognja, kolikor ne gre za dovoljenje oblastva, po obrtno narejati in po obrtno prodajati jih po §. 15, odstavku 11 obrtnega reda (Drž. zak. od l. 1883 št. 39);

5. kolodijeva volna in pikrinova kislina in spojine istih v oziru na dobavo za obrtne svrhe ali namene izimši razstrelno-tehnično uporabo, po tem se posebno kolodijeva volna tudi v oziru na dobavo in narejo za zdravila;

6. narejanje raznesilnih tvarin, ki se samo in edino za krettnjo strojev ali mašin uporabljajo, če uporaba neposrednje za narejo sledi (pokalne zmesi za gonjenje kretal ali motorjev plinovitih in kamenega olja).

§. 4.

Ta ukaz pride v moč istodobno s postavo od 27. maja 1885 (Drž. zak. št. 134).

Taaffe s. r.

Pražák s. r.

Pino s. r.

136.

Postava od 10. septembra 1885,

o pravnih praktikantih, koliko časa jim traja sodna praktila, kdaj jim se ista vračunja v pokojnino, in kako je z njimi disciplinarno postopati.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Da bodo pripuščeni k praktični preskušnji za sodništvo (sodniški urad), izkazati je kandidatom sodništva dvoletno sodno praktiko.

Prezident višjega deželnega sodišča določa, pri katerem sodišči je dovršiti sodno praktiko; najmanj eno leto te praktike mora se opraviti pri katerem sodnem dvoru prve stopinje.

§. 2.

Pravnim praktikantom, kateri so dveletno praktiko dopolnili, naj se na njihovo prošnjo, — če ustrezno delajo in se brezpogrešno vedejo, — dovoli nadaljevati praktiko pri kakem sodišči ali državnem pravdnistvu.

§. 3.

Čas praklike, ki jo kdo po začetku veljavnosti te postave prebode pri kakem sodišči, ali državnem pravdnistvu, vračunja mu se, če je tekla nepretrgoma in če v neposrednjem stiku z isto stoji kako po veljajočih propisih vračunljivo službovanje, počenši od dne storjene obljube, za odmero pokojnine.

Isto velja za sodno ali pri državnem sodnistvu pred začetkom veljavnosti te postave opravljeno praktiko, kadar dotični uradnik še djansko (aktivno) službuje takrat, ko ta postava v moč stopi.

§. 4.

Pravne praktikante, kateri bi se svojo obljubo prevzete dolžnosti zanemarili ali prelomili, treba je s primernimi opomini k izpolnjevanju svojih dolžnosti primarjati.

Ako opominjanje ostane brezplodno, ali kadar gre za težko prelomljenje dolžnosti, sme prezident višega deželnega sodišča, brez razločka, naj pravni praktikant dela pri kakem sodišči ali pri državnem pravdnistvu, narediti, da bode odpuščen.

Proti odpustu sme se v osmih dnevih vpodati pritožbo ministru pravosodja.

Odpust ima to moč, da odpuščenca ni moči vnovič vzprijeti v praktiko, predno šest mesecev poteče.

§. 5.

Ta postava pride v moč tri mesece po onem dnevi, katerega bode razglašena. Provedenje njeno je naročeno Mojemu ministru za pravosodje.

V Celovci, dne 10. septembra 1885.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pražák s. r.